

တရားရုံးချုပ်၊ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်ဦးသိန်းစိုး၊  
တရားသူကြီးများဖြစ်ကြသောဒေါက်တာတင်အောင်အေးနှင့်  
ဦးတင်အေးတို့၏ရှေ့တွင်

ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ(ကွယ်လွန်သူ မိဟန်ဒတ်စ်(ခ)ဦးမောင်ဟန်၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်)	နှင့်	၁။စီဗားရာဂျီ(ခ)ဦးမောင်ကြီး ၂။ကုန်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ
ကုန်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ	၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီး ၂။ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ(ကွယ်လွန်သူ မိဟန်ဒတ်စ်(ခ)ဦးမောင်ဟန်၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်) *	

ဟိန္ဒူဥပဒေအရ အမွေပုံပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်း၊  
ဟိန္ဒူမိန်းမ၏သီးခြားပစ္စည်း Stridhana မြောက်ရန်  
လိုအပ်သည်အချက်များ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ မိတက္ကရှာရ ဥပဒေအရ မိန်းမ  
ကျန်ရစ်သည့် ၎င်းပိုင်တစ်သီး ပုဂ္ဂလပိုင်ပစ္စည်း အမွေဆက်ခံခွင့်  
ကို သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည်။ ထိမ်းမြားရာတွင် မိန်းကလေး  
အား လက်ဆောင်ပေးသောပစ္စည်းကို အမွေစားအမွေခံများအဖြစ်  
သတ်မှတ်သည့်အစီအစဉ်အတိုင်း အမွေဆက်ခံသည်။ ထို့အတူ  
မိန်းမ၏အခြားပစ္စည်းများကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည့်  
အမွေစား အမွေခံတို့က အမွေဆက်ခံကြသည်။

ဟိန္ဒူဥပဒေအရ Stridhana သည်  
မိန်းမတစ်ဦး၏ သီးခြားပိုင် ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ မိန်းမတစ်ဦး၏  
Stridhana ပစ္စည်းတိုင်းသည် ၎င်း၏တစ်သီး ပုဂ္ဂလပိုင်ဖြစ်

---

\* ၂၀၀၄ ခုနှစ် ၊ တရားမ အထူးအယူခံမှု ၆၃ နှင့် ၆၄  
+ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၄၂၀  
တွင်ချမှတ်ထားသော ၃၀-၁၂-၂၀၀၃ရက်စွဲပါ တရားရုံးချုပ်၏  
စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို အယူခံမှု

သော်လည်း ဟိန္ဒူမိန်းမတစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်းတိုင်းမှာမူ Stridhana ပစ္စည်းမဟုတ်ပေ။ Stridhana ပစ္စည်းမြောက်ရန် သီးခြား အင်္ဂါရပ်များနှင့် ညီညွတ်ရန်လိုသည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ယခုအမှုတွင် အချင်းဖြစ်မြေသည် ဟိန္ဒူ မိန်းမ၏သီးခြားပစ္စည်း Stridhana ပစ္စည်းတွင်အကျုံးဝင်မဝင် စိစစ်ရန် လိုသည်။ ဥပဒေကျမ်းနှစ်ခုတွင်ဖော်ပြသည့်ပစ္စည်း များအနက် ပထမကျမ်းတွင် ဖော်ပြသည့် Purchase နှင့် ဒုတိယ ကျမ်းတွင် ဖော်ပြသည့် Property purchased with Stridhana ဆိုသည့်အချက်ကို ရှေးဦးစွာ ဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်သည်။ D.F. Mula ၏ HINDU LAW တွင် Purchase နှင့်စပ်လျဉ်း၍ "the definition of stridhana given in the Mitakshara, that money give absolutely to a woman for her maintenance and purchases made with such money." ဟု ဖော်ပြထားသည်။ S.V. GUPTA ၏ ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းတွင် Property Purchased with Stridhana ဟု ပြဆိုထားရာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များမှာအနှစ်သာရအားဖြင့် အတူတူဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဒုတိယစိစစ်ရန် အချက်မှာပထမကျမ်း တွင် ဖော်ပြသည့် Seizure (e.g. adverse possession) နှင့် ဒုတိယကျမ်းတွင်ဖော်ပြသည့် property acquired by adverse possession at any time တွင်အကျုံးဝင်သောမြေဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းကို ဆန့်ကျင်လက် ရှိထားမှု မြောက် ရန် သီးခြား လက်ရှိထားမှု exclusive possession ရှိရန် လိုအပ်သည်။ ဦးဖေပါ-၃ နှင့် စပ်ဘိုစစ်အမှု<sup>(၁)</sup> ကိုကြည့်ပါ။ ဒေါ်အင်န်အမားသည် အချင်းဖြစ်မြေကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမ်ဗွီဒေးဗားထံမှ ဝယ်ယူ သည်ဆိုသော်လည်း ခင်ပွန်းသည်နှင့် အတူနေထိုင်ခဲ့သည်။ အချင်းဖြစ်မြေတွင်မိသားစုနေထိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အင်န်အမားကွယ်လွန်ခဲ့ရာ ခင်ပွန်းအမ်ဗွီဒေးဗားသည် ကွယ်လွန်သည်အထိ ယင်းမြေတွင်ဆက်လက် နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

ကူလ်လာကုမာရီ  
(ခ)  
ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်  
၁။ စီဗားရာဂျီ  
(ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ကူလ်လာကုမာရီ

(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

(၁) ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး စာ-၁၁၆

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)  
ကူလ်လာကုမာရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကူလ်လာကုမာရီ

ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ

(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

ပေါ်ပေါက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်အင်န်အမားသည် မြေကို သီးခြားလက်ရှိထားခဲ့ခြင်း exclusive possession မဟုတ်၍ ဆန့်ကျင်လက်ရှိထားခြင်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်သည့် ပြဿနာပေါ်ပေါက်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။

အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေကျမ်းများတွင် ပြဆိုသောအခြား အမျိုး အစားတစ်ခုခုတွင် အကျုံးဝင်ခြင်းလည်း မရှိသဖြင့်အချင်း ဖြစ်မြေမှာ ဒေါ်အင်န်အမား၏ သီးခြားပစ္စည်း Stridhana ဖြစ်သည် ဟုကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။

အယူခံတရားလိုအတွက်

ဦးမောင်မောင်ကျော်လင်း၊  
(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

ဦးလှသိန်း၊

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

(၁) ဦးစံတင်၊

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

(၂) ဦးလှသိန်း၊

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

အယူခံတရားပြိုင်များအတွက်

(၁) ဦးစံတင်၊

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

(၂) ဦးမောင်မောင်ကျော်လင်း၊

(တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)

ရန်ကုန်တိုင်းတရားရုံး ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၄၆၇ တွင် တရားလိုဒေါ်မြင့်မြင့်မေက တရားပြိုင် စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးနှင့် ကူလ်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှတို့အပေါ် အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရာ အနိုင်ဒီကရီရရှိသည်။ တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးက ကျေနပ်မှုမရှိ သဖြင့် တရားရုံးချုပ်သို့ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊

တရားမ ပထမ အယူခံမှု အမှတ် ၄၂၀ အရ အယူခံဝင်ရောက်ရာ တရားရုံးချုပ်က တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပြီး ဒေါ်မြင့်မြင့်မေစွဲဆိုသော အမှုကို ပလပ်ခဲ့သည်။ တရားရုံးချုပ် ၏စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ ပြန်လည်စစ်ဆေး စီရင်ပေးရန် ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ က တရားရုံးချုပ်တွင် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၁၆၉ အရလည်းကောင်း၊ ကူစ်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှက ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေထွေ လျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၁၇၀ အရလည်းကောင်း လျှောက်ထားသည့်အခါ တရားရုံးချုပ်အထူးခုံရုံးက အောက်ပါပြဿနာများအပေါ် အထူးအယူခံခုံရုံးဖြင့် ကြားနာရန်အတွက် အထူးအယူခံဝင် ခွင့်ပြုခဲ့သည်-

၁။ အချင်းဖြစ်မြေကွက်များတွင် ဒေါ်အင်န်အမား အမည်ပေါက်နေခြင်းကြောင့် ဒေါ်အင်န်အမား၏ သီးခြားပစ္စည်း (Stridhana) ဖြစ်သည်ဟုကောက် ယူနိုင် ခြင်း ရှိ၊ မရှိ။

၂။ အချင်းဖြစ်မြေကွက်များသည် ဒေါ်အင်န်အမား၏ သီးခြားပစ္စည်း (Stridhana) အဖြစ် ကောက်ယူနိုင်ပါက ဒေါ်အင်န်အမား ကွယ်လွန်သည့်အခါ အချင်းဖြစ် မြေကွက်များသည် သားဖြစ်သူ စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးသို့ အမွေသက်ဆင်းသည်ဟု ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်ထား ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ။

ဤတရားမအထူးအယူခံမှုများသည် မူလတရားမကြီးမှု တစ်မှုတည်းမှ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဆုံးဖြတ်ရန် ပြဿနာများမှာလည်း တူညီသဖြင့် ဤစီရင်ချက်သည် နှစ်မှုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

အဆိုလွှာတွင် မူလရုံးတရားလိုက ရန်ကုန်တိုင်း၊ သင်္ကန်းကျွန်း မြို့နယ်၊ ကွင်းအမှတ် (၂၉-က)၊ ဦးပိုင်အမှတ် (၇)၊ မြေဧရိယာ ၀. ၆၅၀ ဧကရှိမြေနှင့် ဦးပိုင် အမှတ် (၈) ဧရိယာ ၁. ၄၈၀ ဧကရှိ မြေတို့ကို ဒေါ်အင်န်အမားက ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ ဒေါ်အင်န်အမား သည် ၂၆-၁၁-၆၇ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ပြီး ၎င်း၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမ်ဗီဒေးမားသည် ၁၇-၄-၇၀ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် ဟိန္ဒူဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ကြပြီး ကွယ်လွန်ချိန်တွင် စီဗားရာဂျီ(ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီးအမား၊

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)  
ကူစ်လာကုမာရီ  
(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်  
၁။ စီဗားရာဂျီ  
(ခ)

ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ကူစ်လာကုမာရီ  
(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)

ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)  
ကုန်လာကုမာရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကုန်လာကုမာရီ

၃) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ

(ကွယ်လွန်သူ

မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏

တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

အာသာလက်ချ်မီးဟူသည့် သားသမီးများ ကျန်ရစ်ကြောင်း၊ ဒုတိယသားဖြစ်သူ သီယာရာဂျီ(ခ) ဦးမောင်မောင်သည် ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် လူပျိုကြီးဘဝဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း၊ အာသာလက်ချ်မီးသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အပြီးအပိုင် ထွက်ခွာသွားကြောင်း၊ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီးအမားသည် ဦးဗိုနိုင်ရကွန်းနှင့် အိမ်ထောင်ကျပြီး ဥမ္မာဒါနီးမိဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၊ ဦးဘီဂျေဆန်ကား၊ အလီဒါနီ (ခ) ဒေါ်လှဝင်း၊ ကုန်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ ဟူသော သားသမီးများကိုမွေးဖွားခဲ့ကြောင်း၊ ဒေါ်ဆရမ်မာသီးအမားသည် ၁၁-၉-၉၄ နေ့တွင် လည်းကောင်း၊ ဦးဗိုနိုင်ရကွန်းသည် ၁၉၅၆-ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ ဥမ္မာဒါနီးသည် ၆-၄-၉၇နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ မိဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်သည် ၁၁-၁၁-၉၉ နေ့တွင် လည်းကောင်း ကွယ်လွန်ကြောင်း၊ မိဟန်ဒတ်စ်(ခ) ဦးမောင်ဟန်တွင်ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ ကျန်ရစ်ကြောင်း၊ ဦးဘီဂျေဆန်ကားသည် ၉-၃-၈၇ နေ့တွင် ကွယ်လွန်ပြီး အလီဒါနီ (ခ) ဒေါ်လှဝင်းသည် ၁၄-၄-၉၈နေ့တွင် ကွယ်လွန်ကြောင်း၊ အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ၁၅-၁-၂၀၀၁ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၁၈၇-၉၄/ရေး ၃ အရ အမည်ပေါက် သားနှင့်မြေး ၅ ဦးတို့မှာ မိသားစု ဆက်နွယ်မှုဇယားအရ အမွေဆက်ခံခွင့်လမ်းကြောင်းတွင် ပါဝင် သဖြင့် ပြည်ပရောက်နိုင်ငံခြားသားဖြစ်သူ သမီးအာသာလက်ချ်မီး မှအပ အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိသော သားဖြစ်သူ စီဗားရာဂျီ(ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ မြေးများဖြစ်ကြသော ဥမ္မာဒါနီး (ခ)ဥမ္မာ၊ မိဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၊ ဦးဘီဂျေ ဆန်ကား၊ အလီဒါနီ (ခ) ဒေါ်လှဝင်း၊ ကုန်လာကုမာရီ(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှတို့အား အမွေဆက်ခံခွင့် ပြုရန်နှင့် ဦးမောင်ကြီးမှ လိမ်လည်၍ အမည်ပြောင်းထားခြင်း အပေါ် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၏ တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ယင်းကော်မတီသို့ အကြောင်းကြားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအခါတွင် အသက်ရှင်လျက်ရှိပြီး အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိသူတို့မှာ စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ၊ ကုန်လာကုမာရီ(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှတို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မူလရုံးတရားလိုသည် အမွေပုံပစ္စည်းများ၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံ ဝေစုရထိုက်ကြောင်း အဆို

ပြုသည်။

အမှတ်(၁) မူလရုံးတရားပြိုင် စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးက ကွယ်လွန်သူအင်န်အမားနှင့် ခင်ပွန်း အမ်ဗွီဒေးဗားတို့သည် ဟိန္ဒူတမိလ်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ကြပြီး ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ နေထိုင်သူများဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ကွယ်လွန်ချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီဗားရာဂျီ(ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီးအမားတို့သာ ကျန်ရစ်ကြောင်း၊ အာသာလက်ချ်မီးသည် မိဘများ မကွယ်လွန်မီ ကတည်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အပြီးအပိုင်ပြောင်းရွှေ့သွားကြောင်း၊ ဦးဗွီနိုင်ရကွန်းသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကင်းနေအိမ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် အမှတ်(၁) မူလရုံးတရားပြိုင်က ညီမနှင့် တူ၊ တူမများကို လက်ရှိနေထိုင်ရာ သင်္ကန်းကျွန်းမြို့နယ် (ဆ/ခ) ရပ်ကွက်တွင် ခေါ်ယူစောင့်ရှောက် နေထိုင်စေခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဥမ္မာဒါနီ၊ မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၊ ဦးဘီဂျေဆန်ကား၊ အလီဒါနီ (ခ) ဒေါ်လှဝင်းတို့ ကွယ်လွန်သည့်အခါ ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ ဟိန္ဒူသင်္ချိုင်း၌သာ မီးသဂြိုဟ်ခဲ့ကြောင်း၊ မူလရုံးတရားလို ၊ တရားပြိုင်တို့သည် ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးစံရှိသူများ ဖြစ်၍ ဤပုံစံဖြင့် တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်းမပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ်တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၁၇၈/၂၀၀၁ အရ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေတို့သည် မိမိအမွေ ဆက်ခံခွင့်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနသို့ တင်ပြ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားထားကြောင်း ချေပသည်။

အမှတ်(၂) တရားပြိုင်ကဖြောင့်ဆို ဝန်ခံလွှာတင်သွင်းသည်။  
တိုင်းတရားရုံးကတရားလိုဒေါ်မြင့်မြင့်မေသည် ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းအရ လက်ထပ်ခဲ့ကြောင်း၊ မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်သည် ၁၁-၁၁-၉၉နေ့၌ ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ ဇနီးဖြစ်သူတရားလို ဒေါ်မြင့်မြင့်မေကျန်ရစ်ကြောင်း၊ မုဆိုးမသည် နောက်ထပ် အိမ်ထောင်ပြုမှုသာလျှင် ကွယ်လွန်သူ ခင်ပွန်းဟောင်း၏ အမွေရခွင့်ဆုံးရှုံးကြောင်း၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေသည် နောက်ထပ်အိမ်ထောင်မပြုသဖြင့် ကွယ်လွန်သူခင်ပွန်း မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၏ အမွေကို ဆက်ခံခွင့် ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်အင်န်အမား၏အမွေကို သားဖြစ်သူ စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ မြေးဖြစ်သူ မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၏ ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်မေ၊ ကုန်လာကုမာရီ (ခ)ဒေါ်တင်တင်လှတို့သည် ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူများအဖြစ် အမွေဆက်ခံကြကြောင်း ကောက်ယူ

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)  
ကုန်လာကုမာရီ  
(ခ)  
ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်  
၁။ စီဗားရာဂျီ  
(ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ကုန်လာကုမာရီ  
(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)  
ကူစ်လာကုမာရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ  
(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကူစ်လာကုမာရီ  
(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

သုံးသပ်ပြီး မူလရုံးတရားလိုသည် အမွေပုံပစ္စည်း၏ ၃ပုံပုံရထိုက်  
ကြောင်း အပြီးသတ် ဒီကရီ ချမှတ်သည်။

တရားရုံးချုပ်က အချင်းဖြစ်မြေသည် ကွယ်လွန်သူ  
ဒေါ်အင်န်အမားအမည်ပေါက်ဖြစ်သည်ဟုသာ ပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊  
အမျိုးသမီး၏သီးခြားပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု သက်သေထင်ရှား  
ပြသထားခြင်း မရှိကြောင်း၊ ဒေါ်အင်န်အမားကွယ်လွန်ပြီးမှ  
၎င်း၏ခင်ပွန်း ဦးအမ်ဗွီဒေးမား ကွယ်လွန်သည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့၏  
သား စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးတစ်ဦးသာလျှင် အချင်းဖြစ်မြေ  
ကို အမွေဆက်ခံရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်လျက် စီဗားရာဂျီ(ခ)  
ဦးမောင်ကြီး၏ အယူခံကို ခွင့်ပြုပြီး မူလရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့်  
ဒီကရီကိုပယ်ဖျက်ကာ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ၏ စွဲဆိုသောအမှုကို  
ပလပ်ခဲ့သည်။

အမွေရှင်ဒေါ်အင်န်အမားအမည်ပေါက် ပိုင်ဆိုင်သော  
ရန်ကုန်တိုင်း သင်္ကန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ကွင်းအမှတ် ၂၉-က၊  
ဦးပိုင်အမှတ်-၇၊ မြေဧရိယာ ၀. ၆၅ ဧကရှိ မြေနှင့် ဦးပိုင်အမှတ်  
၈၊ ဧရိယာ ၁. ၀၈ ဧကရှိ မြေကွက်များအပေါ်အမွေပုံစီမံ  
ခန့်ခွဲပေးရန် မူလရုံးတရားလို ဒေါ်မြင့်မြင့်မေက မူလရုံးတရားပြိုင်  
စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီး၊ ကူစ်လာကုမာရီ(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
တို့ အပေါ် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

အမှုတွင် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် အမ်ဗွီဒေးဗားနှင့် ဇနီး  
ဒေါ်အင်န်အမားတို့တွင် သားသမီး ၄ ဦးရှိရာ ၎င်းတို့မှာ  
စီဗားရာဂျီ(ခ)ဦးမောင်ကြီး၊ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီးအမား၊ အာသာ  
လက်ချိမ်း နှင့် သီယာရာဂျန် (ခ) ဦးမောင်မောင်တို့ဖြစ်ကြသည်။  
မိဘများဖြစ်ကြသည့် ဒေါ်အင်န်အမားသည် ၂၆-၁၁-၆၇  
ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ အမ်ဗွီဒေးဗားသည် ၁၄-၄-၇၄  
ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည်။ သားဖြစ်သူ  
သီဟာရာဂျန် (ခ) ဦးမောင်မောင်သည် မိဘများထက်စော၍  
လူပျိုကြီးဘဝဖြင့် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။  
အာသာလက်ချိမ်းမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အပြီးအပိုင်  
ထွက်ခွာသွားခဲ့သည်။ သမီးဖြစ်သူ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီးအမားသည်  
ဦးဗွီနိုင်ရကွန်းနှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့ရာ သားသမီးများအဖြစ်  
ဥမ္မာဒါနီ၊ မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၊ ဦးဘီဂျေဆန်ကား၊  
အလီဒါနီ (ခ) ဒေါ်လှဝင်း၊ ကူစ်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

သည်တို့ကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဒေါ်ဆရမ်ဝါသီး အမားသည် ၁၁-၉-၉၄ နေ့တွင် လည်းကောင်း၊ ဦးစွီနိုင်ရကွန်းသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည်။ ဒေါ်အင်န်အမား၏ သားသမီး ၅ ဦးအနက် ကုန်လာကုမာရီ (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှမှ တစ်ပါး ကျန်သားသမီး ၄ ဦးတို့မှာ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သည်။ မူလရုံးတရားလို ဒေါ်မြင့်မြင့်မေသည် ကွယ်လွန်သူ မိုဟန်ဒတ်စ် (ခ) ဦးမောင်ဟန်၏ ဇနီး ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတရားဥပဒေများဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ (၁) အရ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံး များတွင် အမွေ ဆက်ခံရေး၊ အမွေခွဲဝေရေးကိစ္စများနှင့် သက်ဆိုင်သော မည်သည့် ပြဿနာကိုမဆို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန်လိုအပ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်များသည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ဖြစ်ပါက ဟိန္ဒူဥပဒေအရ အဆုံးအဖြတ် ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အမွေရှင် ဒေါ်အင်န်အမားနှင့် ၎င်း၏ သားသမီး၊ မြေးများသည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဒေါ်အင်န်အမား ကွယ်လွန်သည့်အခါ သက်န်းကျွန်း မြို့တွင် ဒေါ်အင်န်အမားအမည်ပေါက်သည့် အထက်ဖော်ပြပါ မြေကွက်ကျန်ရစ်ကြောင်း အမှုတွင် အငြင်းမပွားပေ။ ယင်းအမှုတွင် မူလတိုင်းတရားရုံးနှင့် တရားမအယူခံရုံးတို့က ဟိန္ဒူဥပဒေဖြစ်သည့် မိတက္ကရာရ ဥပဒေကို ရည်ညွှန်းလျက် အဆုံးအဖြတ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။

မိတက္ကရာရဥပဒေအရ မိန်းမကျန်ရစ်သည့် ၎င်းပိုင် တစ်သီး ပုဂ္ဂလပိုင်ပစ္စည်း အမွေဆက်ခံခွင့်ကို သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည်။ ထိမ်းမြားရာတွင် မိန်းကလေးအား လက်ဆောင်ပေးသောပစ္စည်းကို အမွေစားအမွေခံများအဖြစ် သတ်မှတ်သည့်အစီအစဉ်အတိုင်း အမွေဆက်ခံသည်။ ထို့အတူ မိန်းမ၏အခြားပစ္စည်းများကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည့် အမွေစားအမွေခံတို့က အမွေဆက်ခံ ကြသည်။

ဟိန္ဒူဥပဒေအရ Stridhana သည် မိန်းမတစ်ဦး၏ သီးခြားပိုင် ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ မိန်းမတစ်ဦး၏ Stridhana ပစ္စည်းတိုင်းသည် ၎င်း၏တစ်သီးပုဂ္ဂလပိုင်ဖြစ်သော်လည်း ဟိန္ဒူမိန်းမတစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်း တိုင်းမှာမူ Stridhana ပစ္စည်း မဟုတ်ပေ။ Stridhana ပစ္စည်း မြောက်ရန် သီးခြားအင်္ဂါရပ်များနှင့် ညီညွတ်ရန်လိုသည်။

ဤအထူးအယူခံတွင်အချင်းဖြစ်မြေကွက်သည် ဒေါ်အင်န်

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
 (ကွယ်လွန်သူ  
 မိုဟန်ဒတ်စ်  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ဟန်၏  
 တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)  
 ကုန်လာကုမာရီ  
 (ခ)  
 ဒေါ်တင်တင်လှ  
 နှင့်  
 ၁။ စီဗားရာဂျီ  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ကြီး  
 ၂။ ကုန်လာကုမာရီ  
 (ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
 ၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
 ဦးမောင်ကြီး  
 ၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
 (ကွယ်လွန်သူ  
 မိုဟန်ဒတ်စ်  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ဟန်၏  
 တရားဝင်  
 ကိုယ်စားလှယ်)



ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
 (ကွယ်လွန်သူ  
 မိဟန်ဒတ်စ်  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ဟန်၏  
 တရားဝင်  
 ကိုယ်စားလှယ်)  
 ကူစ်လာကုမာရီ  
 (ခ)  
 ဒေါ်တင်တင်လှ  
 နှင့်  
 ၁။ စီဗားရာဂျီ  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ကြီး  
 ၂။ ကူစ်လာကုမာရီ  
 ၁) ဒေါ်တင်တင်လှ  
 ၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
 ဦးမောင်ကြီး  
 ၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
 (ကွယ်လွန်သူ  
 မိဟန်ဒတ်စ်  
 (ခ)  
 ဦးမောင်ဟန်၏  
 တရားဝင်  
 ကိုယ်စားလှယ်)

အမား၏ ဟိန္ဒူဥပဒေလာသီးခြားပိုင်ပစ္စည်း Stridhana ဟုတ်၊  
 မဟုတ် စိစစ်ရန်ဖြစ်သည်။

အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားကို စိစစ်နိုင်ရန် အမှတ်(၁)  
 အယူခံတရားပြိုင် စီဗားရာဂျီ (ခ) ဦးမောင်ကြီးဘက်မှ အချင်း  
 ဖြစ်မြေကို ဒေါ်အင်န်အမားအား ၎င်း၏ခင်ပွန်း အမ်စီဒေးဗားက  
 ရောင်းချသည့် ၂၉-၇-၁၉၃၃ ရက်စွဲပါ မှတ်ပုံတင်အရောင်း  
 စာချုပ်အမှတ် ၆၄၇/၁၉၃၃ ၏ တာဝန်ခံမိတ္တူမှန်နှင့် ထိုသို့  
 ရောင်းချလိုက်ခြင်းကို အကြောင်းပြုပြီး ဒေါ်အင်န်အမားအမည်သို့  
 ပြောင်းခဲ့ပုံကိုဖော်ပြထားသည့်အချင်းဖြစ်မြေ အတ္ထုပ္ပတ္တိရာဇဝင်  
 မှတ်တမ်းတာဝန်ခံ မိတ္တူမှန်များကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့်၄၁  
 နည်း ၂၇ (၁) (ခ) အရ သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံခွင့်ပြုရန်  
 လျှောက်ထားခဲ့သည်။

အဆိုပါပစ္စည်း အမျိုးအစားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှန်မှန်ကန်ကန်  
 နှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စဉ်းစားနိုင်ရန်အလို့ငှာ တရားမကျင့်ထုံး  
 ဥပဒေအမိန့် ၄၁၊ နည်း ၂၇ (၁) (ခ) တွင် ခွင့်ပြုထားသည့်အတိုင်း  
 ယင်းစာရွက်စာတမ်းများကို သက်သေခံအဖြစ် လက်ခံရန် ကျွန်ုပ်တို့  
 ခွင့်ပြုသည်။

အချင်းဖြစ်ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုံးပြု  
 ထားသည်ကို မတွေ့ရသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းများကို  
 လေ့လာအဖြေရှာရန် လိုအပ်ပေသည်။

မိန်းမ၏သီးခြားပစ္စည်း Stridhana နှင့် စပ်လျဉ်း၍  
 ဥပဒေပညာရှင် D.F. Mula ၏ Principles of HINDU LAW  
 12<sup>th</sup> Edition စာမျက်နှာ ၁၉၃ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဆို  
 ထားသည် -

"Section 115. Śtridhana according to the  
 Mitakshara. The following is the  
 definition of stridhana as given by  
 Vijnaneswara in the Mitakshara:-  
 That which was given by the  
 father, by the mother, by the  
 husband, or by a brother and that  
 which was presented by the ma-  
 terial uncles and the rest at the  
 time of wedding before the nuptial  
 fire; and a gift on a second mar-

riage of gratuity on account of supersession; and, as indicated by the word adya (and the rest), property obtained by -

- (1) inheritance;
- (2) purchase;
- (3) partition;
- (4) seizure, e.g adverse possession;
- (5) finding

all this is stridhana according to Manu and the rest.

တစ်ဖန် Stridhana နှင့် စပ်လျဉ်း၍ပင် ဥပဒေပညာရှင် S.V.GUPTA ၏ HINDU LAW 2<sup>nd</sup> Edition စာမျက်နှာ ၅၃၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြသည် -

Art. 156. (1) Property of a Hindu woman is either (i) stridhana, or (ii) non-stridhana.

(2) Stridhana means property which, subject to certain qualifications peculiar to Hindu Law, is the absolute property of a woman.

(3) Non- stridhana means property other than stridhana .

ယင်းဥပဒေကျမ်းတွင် Stridhana ပစ္စည်း၌ အကျုံးဝင်သော ပစ္စည်းငါးမျိုးကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြသည်။

Art. 157 (A) According to all schools (Mitakshara and Dayabhaga) the following property is stridhana: -

- (1) Property given (or bequeathed) by relations at any time (that is, during maidenhood, coverture, of widowhood).
- (2) Property purchased with stridhana.
- (3) Money given for maintenance at any time (that is, whether during maidenhood, coverture, or widowhood).

(4) Property acquired by adverse pos-

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)  
ကုန်လက်ကားရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကုန်လက်ကားရီ  
(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ

မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ) ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

ကူလ်လာကုမာရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကူလ်လာကုမာရီ

(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ

(ကွယ်လွန်သူ

မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ) ဦးမောင်ဟန်၏

တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

session at any time (that is, whether during maidenhood, co-verture, or widowhood).

(5) Property acquired by compromise at any time (that is, whether during maidenhood, coverture, or widowhood,).

ယခုအမှုတွင် အချင်းဖြစ်မြေသည် ဟိန္ဒူမိန်းမ၏ သီးခြားပစ္စည်း Stridhana ပစ္စည်းတွင် အကျုံးဝင်မဝင် စိစစ်ရန် လိုသည်။ ဥပဒေကျမ်းနှစ်ခုတွင် ဖော်ပြသည့် ပစ္စည်းများအနက် ပထမကျမ်းတွင် ဖော်ပြသည့် Purchase နှင့် ဒုတိယကျမ်းတွင် ဖော်ပြသည့် Property purchased with Stridhana ဆိုသည့်အချက်ကို ရှေးဦးစွာ ဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်သည်။ D.F. Mula ၏ HINDU LAW တွင် Purchase နှင့်စပ်လျဉ်း၍ "the definition of stridhana given in the mitakshara, that money given absolutely to a woman for her maintenance and purchases made with such money." ဟု ဖော်ပြထားသည်။

S.V. GUPTA ၏ ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းတွင် Property Purchased with Stridhana ဟု ပြဆိုထားရာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ချက်များမှာ အနှစ်သာရအားဖြင့် အတူတူ ဖြစ်သည်။

ဒေါ်အင်န်အမားသည် ၁၉၃၃-ခုနှစ်က အချင်းဖြစ် မြေကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမ်ဗီဒေးဗားထံမှ မှတ်ပုံတင် အရောင်းစာချုပ် အမှတ် ၆၄၇/၁၉၃၃ အရ ဝယ်ယူ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်ဆိုရာ၌ ယင်းမြေကို မိမိ၏ Stridhana ငွေဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းဟုတ်၊ မဟုတ် မည်သူကမျှ တိတိ ကျကျ ခိုင်ခိုင်မာမာထွက်ဆိုနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ထို့ပြင် ဒေါ်အင်န်အမားက ၎င်းပိုင် Stridhana ငွေဖြင့် ဝယ်ယူ ကြောင်း ညွှန်ပြသည့်သက်သေခံချက်လည်း မရှိချေ။ မူလ ရုံးတရားလိုအနေဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေသည် Stridhana ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟုပင် အဆိုလွှာတွင် အဆိုပြုဖော်ပြစွဲဆို ခြင်းလည်း မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် မူလတရားရုံးကလည်း အချင်းဖြစ်မြေသည် Stridhana ပစ္စည်း ဟုတ်၊ မဟုတ် ငြင်းချက်ထုတ်နုတ်စစ်ဆေးမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် အချင်းဖြစ်မြေသည် ဒေါ်အင်န်အမား၏

Stridhana ငွေဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားခြင်းမရှိဟု ကောက်ယူရပေမည်။

ဒုတိယစိစစ်ရန်အချက်မှာ ပထမကျမ်းတွင် ဖော်ပြ သည့် Seizure (e.g. adverse possession) နှင့် ဒုတိယကျမ်းတွင် ဖော်ပြသည့် Property required by adverse possession at any time တွင် အကျုံးဝင် သောမြေ ဟုတ် မဟုတ်ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းကို ဆန့်ကျင်လက်ရှိထားမှုမြောက်ရန် သီးခြားလက်ရှိ ထားမှု exclusive possession ရှိရန်လိုအပ်သည်။ ဦးဖေပါ-၃ နှင့် စပ်ဘိုစစ်အမှု<sup>(၁)</sup> ကို ကြည့်ပါ။ ဒေါ်အင်န်အမားသည် အချင်းဖြစ်မြေကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမ်ဗွီဒေးဗားထံမှ ဝယ်ယူသည် ဆိုသော် လည်း ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့သည်။ အချင်းဖြစ် မြေတွင် မိသားစုနေထိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၇-ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အင်န်အမား ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ ခင်ပွန်းအမ်ဗွီဒေးဗား သည် ကွယ်လွန်သည်အထိ ယင်းမြေတွင် ဆက်လက် နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း ပေါ်ပေါက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်အင်န်အမားသည် မြေကိုသီးခြားလက်ရှိထားခဲ့ခြင်း (exclusive possession) မဟုတ်၍ ဆန့်ကျင်လက်ရှိထားခြင်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်သည့်ပြဿနာပေါ်ပေါက်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။

အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေကျမ်းများတွင် ပြဆိုသော အခြား အမျိုးအစားတစ်ခုခုတွင်အကျုံးဝင်ခြင်းလည်း မရှိသဖြင့်အချင်းဖြစ် မြေမှာ ဒေါ်အင်န်အမား၏ သီးခြားပစ္စည်း Stridhana ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။

အထက်ပါ ဥပဒေပညာရှင် S.V.GUPTA ၏ HINDU LAW ဥပဒေကျမ်းစာမျက်နှာ ၅၆၄ တွင် ဟိန္ဒူ မိန်းမ တစ်ဦးပိုင် ပစ္စည်းသည် ၎င်း၏ Stridhana ပစ္စည်းဖြစ် ကြောင်း သက်သေ ထင်ရှားပြရန် တာဝန်မှာ အဆိုပြုသူ အပေါ် ကျရောက် ကြောင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ထားသည်။ သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၁ နှင့် ၁၀၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်အရလည်း အချင်းဖြစ်မြေသည် ဒေါ်အင်န်အမား၏ Stridhana ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြရန် တာဝန်မှာ မူလရုံးတရားလို ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ အပေါ် ကျရောက်သည်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေအနေနှင့် အချင်းဖြစ်မြေ သည် ဒေါ်အင်န်အမား၏ Stridhana ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း

၂၀၀၄  
ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ကန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)  
ကူစ်လာကုမာရီ  
(ခ)  
ဒေါ်တင်တင်လှ  
နှင့်  
၁။ စီဗားရာဂျီ  
(ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ကူစ်လာကုမာရီ  
(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ  
၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)  
ဦးမောင်ကြီး  
၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိုဟန်ဒတ်စ်  
(ခ)  
ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်  
ကိုယ်စားလှယ်)

(၁) ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး ၊ စာ-၈၁၆

၂၀၀၄

ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ  
(ကွယ်လွန်သူ  
မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏  
တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

ကုန်လာကုမာရီ

(ခ)

ဒေါ်တင်တင်လှ

နှင့်

၁။ စီဗားရာဂျီ

(ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ကုန်လာကုမာရီ

(ခ) ဒေါ်တင်တင်လှ

၁။ စီဗားရာဂျီ (ခ)

ဦးမောင်ကြီး

၂။ ဒေါ်မြင့်မြင့်မေ

(ကွယ်လွန်သူ

မိဟန်ဒတ်စ်

(ခ)

ဦးမောင်ဟန်၏

တရားဝင်

ကိုယ်စားလှယ်)

သက်သေထင်ရှားတင်ပြနိုင်ခြင်းမရှိချေ။

ဤအခြေအနေတွင် တရားရုံးချုပ်က အချင်းဖြစ်  
မြေကွက်မှာ ဒေါ်အင်နီအမား၏ အမည်ပေါက်ရုံမျှဖြင့် ဟိန္ဒူ  
ဥပဒေလာ ၎င်း၏တစ်သီးပုဂ္ဂလပိုင်ပစ္စည်း Stridhana ဖြစ်သည်ဟု  
တစ်ထစ်ချကောက်ယူနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်  
ခြင်းသည် မှားယွင်းမှု မရှိသည့်အလျောက် ဤတရားမအထူး  
အယူခံမှုတွင် တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီကို စွက်ဖက်  
ပြင်ဆင်ရန်သင့်မည်မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ ဤအထူးအယူခံခုံရုံးက ကြားနာလျက် ရှိသော  
အမှတ် (၁) ပြဿနာကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြေဆိုလိုက်သည် -

“(၁)အချင်းဖြစ်မြေကွက်များတွင် ဒေါ်အင်နီအမား အမည်  
ပေါက်နေခြင်း ကြောင့် ဒေါ်အင်နီအမား၏ သီးခြား  
ပစ္စည်း Stridhana ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူ နိုင်ခြင်း  
မရှိကြောင်း”

အထက်ပါပြဿနာကိုဖြေဆိုချက်အရအမှတ်(၂) ပြဿနာ  
ကို ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်တော့ပေ။

ဤတရားမအထူးအယူခံမှုများကို စရိတ်နှင့်တကွပလပ်  
လိုက်သည်။

ရှေ့နေစရိတ် ကျပ် ၃၀၀၀/ စီသတ်မှတ်သည်။